

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину
конференцију о приступању Републике Србије Европској унији за
Преговарачко поглавље 13 – Рибарство**

Београд, 2017. године

I. Уводна декларација

Република Србија прихвата правне тековине ЕУ у Поглављу 13 – Рибарство и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како гласе на дан 1. јануар 2017. године.

Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након 1. јануара 2017. године, до ступања у чланство у Европској унији, у складу са резултатима преговора у овом поглављу, укључујући сва права и обавезе које проистичу из одговарајућих правних тековина ЕУ у овом поглављу.

II. Законодавни и институционални оквир

II.1. Законодавни оквир

II.1.1. Управљање ресурсима и флотом

Област управљања ресурсима и флотом, као и прикупљање података у Републици Србији регулишу следећи прописи:

- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 128/14);
- Закон о званичној статистици („Сл. гласник РС”, број 104/09);
- Уредба о утврђивању Плана званичне статистике за референтну годину;
- Правилник о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Сл. гласник РС”, број 42/16);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС”, бр. 5/10, 47/11 и 32/16);
- Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 56/15).

Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 128/14) уређује се управљање рибљим фондом као добром од општег интереса. Овим законом прописано је:

- управљање рибљим фондом у риболовним водама које обухвата заштиту и одрживо коришћење, улов, коришћење и промет риба;
- одрживо коришћење рибљег фонда које доприноси очувању ихтиофаунистичког диверзитета и еколошког интегритета водених екосистема;
- утврђивање услова за обављање привредног, рекреативног и спортског, као и риболова у научно-истраживачке сврхе и електрориболова;
- утврђивање услова за обављање промета риба;
- надзор који обухвата права, дужности и овлашћења инспектора као и казнена политика.

Одредбе овог закона које се односе на забрањене методе хватања и убијања риба потпуно су усклађене са Анексом VI Директиве 92/43/ЕЕЗ Европског Парламента и Савета од 21. маја 1992. године о заштити природних станишта и дивље фауне и флоре.

Правилником о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Сл. гласник РС”, број 42/16) прописани су услови за обављање привредног и рекреативног риболова. У њему су наведена ограничења са циљем заштите и одрживог коришћења рибљег фонда.

Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 56/15) прописује минималне ловне дужине, привремене и трајне забране лова појединих врста риба, односно њихових дужинских класа, временска ограничења риболова, као и забрану промета појединих врста риба или дужинских класа одређених врста риба.

На основу Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 56/15), европска јегуља је врста рибе заштићена трајним ловостајем. Такође, европска јегуља је строго заштићена врста у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС”, бр. 5/10, 47/11 и 32/16), којим је проглашена национална листа строго заштићених и заштићених врста.

У складу са Законом о званичној статистици („Сл. гласник РС”, број 104/09) и Уредбом о утврђивању Плана званичне статистике за референтну годину, прикупљају се подаци о привредном и рекреативном улову рибе у рекама, језерима и каналима, као и подаци о производњи конзумне рибе и млађи у рибањацима који су делимично у складу са Уредбом (ЕЗ) број 762/2008 Европског парламента и Савета од 9. јула 2008. године о достављању статистике у вези са аквакултуром од стране земаља чланица и престанку важења Уредбе (ЕЗ) бр. 788/96. У сектору рибарства се не прикупљају социо–економски подаци, осим података о броју запослених у сектору аквакултуре и броју привредних рибара. Прикупљени социо–економски подаци се приказују према полу и дужини оствареног радног времена у посматраној години.

II.1.2. Органска производња и употреба врста страног порекла

Органску производњу у Србији регулишу следећи прописи:

- Закон о органској производњи („Сл. гласник РС”, број 30/10);
- Правилник о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње („Сл. гласник РС”, бр. 48/11 и 40/12);
- Правилник о документацији која се доставља овлашћеној контролној организацији ради издавања потврде, као и о условима начину продаје органских производа („Сл. гласник РС”, број 88/16);

Законом о органској производњи („Сл. гласник РС”, број 30/10) уређени су: производња пољопривредних и прехранбених производа методама органске производње; циљеви, начела и методе органске производње; овлашћивање контролних организација; контрола и сертификација у органској производњи; прерада, обележавање, складиштење, превоз, промет, увоз и извоз органских производа.

Правилник о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње („Сл. гласник РС”, бр. 48/11 и 40/12) ближе су прописани услови које треба да испуни контролна организација за обављање послова контроле и сертификације, начин вршења контроле и мере које овлашћена контролна организација одређује у случају утврђених неправилности у начину обављања производње, методе органске биљне и сточарске производње, технолошки поступци прераде, начин складиштења и превоза органских производа, садржина, образац и начин вођења евиденције коју води овлашћена контролна организација, садржина и образац збирне евиденције о органској производњи, обележавање и изглед националног знака.

Од 2013. године се примењује Инструкција директора Дирекције за националне референтне лабораторије којом се утврђују услови за производњу, контролу и сертификацију органских производа који се извозе на тржиште Европске уније.

Правилник о документацији која се доставља овлашћеној контролној организацији ради издавања потврде као и о условима начину продаје органских производа („Сл. гласник РС”, број 88/16) ближе прописује документацију и поступак издавања потврде на основу које овлашћена контролна организација може да потврди да је увезени производ произведен у складу са законом и правилницима донесеним на основу њега, као и услове и начин продаје органских производа. Увезени сертификовани органски производи могу се стављати у промет у Републици Србији ако је за те производе овлашћена контролна организација издала потврду, којом се потврђује да је производ произведен у складу са законом и прописима донетим на основу њега.

Употреба врста страног порекла у аквакултури регулисана је следећим прописима:

- Законом о сточарству („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 93/12 и 14/16)
- Законом о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10 - испр. и 14/16)

Законом о сточарству („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 93/12 и 14/16) је предвиђено да се уношење риба и осталих водених организама страног порекла у објекат за аквакултуру може вршити на основу дозволе министра надлежног за заштиту животне средине.

Законом о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10 - испр. и 14/16) уређује се заштита и очување природе и природних вредности, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине на начин и под условима утврђеним законом. Природа и природне вредности уживају посебну заштиту, као добра од општег интереса за Републику Србију. Овим законом успостављен је систем контроле уношења алохтоних дивљих врста у слободну природу, уношења алохтоних дивљих врста у контролисаним условима и ненамерног уношења алохтоних дивљих врста.

У области органске производње национални прописи су припремани у складу са следећим ЕУ законодавством:

- Уредбом Савета (ЕЗ) бр. 834/2007 од 28. јуна 2007. године о органској производњи и обележавању органских производа и стављању ван снаге Уредбе (ЕЕЗ) бр.2092/91;
- Уредбом Комисије (ЕЗ) бр. 889/2008 од 5. септембра 2008. године о утврђивању детаљних правила за спровођење Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 834/2007 о органској производњи и обележавању органских производа, у погледу органске производње, обележавања и контроле;
- Уредбом Комисије (ЕЗ) бр. 1235/2008 од 8. децембра 2008. године о утврђивању детаљних правила за спровођење Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 834/2007 у вези режима увоза органских производа из трећих земаља.

Закон о органској производњи и Правилник о контроли и сертификацији и методама органске производње ступили су на снагу 2011. године, при чему овим прописима одредбе ЕУ регулативе које су на снази од 2010. године нису пренете у националне прописе.

II.1.3. Инспекција и контрола

Област контроле производа животињског порекла, где спадају и производи рибарства у Републици Србије регулишу следећи прописи:

- Закон о ветеринарству („Сл. гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о безбедности хране („Сл. гласник РС”, број 41/09);
- Закон о сточарству („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Правилник о квалитету и другим захтевима за рибе, ракове, шкољкаше, морске јежеве, морске краставце, жабе, корњаче, пужеве и њихове производе („Сл. лист СРЈ”, бр. 6/03, „Сл. лист СЦГ”, бр. 56/03 – др. пропис, „Сл. лист СЦГ”, 4/04 – др. пропис);
- Правилник о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 10/17 и 52/17).

Законом о ветеринарству („Сл. гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12) уређује се:

- заштита и унапређење здравља и добробити животиња,
- утврђују се заразне болести животиња и мере за спречавање појаве, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу пренети на људе,
- ветеринарско-санитарна контрола и услови за производњу и промет животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране за животиње, као и
- услови за обављање ветеринарске делатности.

Законом о безбедности хране („Сл. гласник РС”, број 41/09) уређују се општи услови за безбедност хране и хране за животиње, обавезе и одговорности субјеката у пословању храном и храном за животиње, систем брзог обавештавања и узбуњивања, хитне мере и управљање кризним ситуацијама, хигијена и квалитет хране и хране за животиње.

Законом о сточарству („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 93/12 и 14/16) обезбеђен је правни основ за успостављање система контроле нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова. Систем контроле нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова је успостављен Правилником о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 10/17 и 52/17).

Правилником о квалитету и другим захтевима за рибе, ракове, шкољкаше, морске јежеве, морске краставце, жабе, корњаче, пужеве и њихове производе („Сл. лист СРЈ”, број 6/03, „Сл. лист СЦГ”, број 56/03 – др. пропис и „Сл. лист СЦГ”, број 4/04 – др. пропис) прописан је квалитет и други захтеви за производе рибарства.

Контрола производа рибарства, како је регулисано националним законодавством, није у складу са правилима Заједничке политике рибарства ЕУ. У Републици Србији не постоји успостављен систем следљивости, укључујући и обавезу информисања потрошача, као што је предвиђено чланом 58, као ни вођење електронске базе података као што је прописано чланом 78. Уредбе Савета 1224/2009.

П.1.4. Структурне мере

У Републици Србији структурне мере у области рибарства нису регулисане на начин на који је то предвиђено правним тековинама ЕУ. Такође, не постоје ни Национални стратешки план за аквакултуру и Оперативни програм за рибарство. Мере структурне подршке у области рибарства су регулисане различитим прописима и то:

- Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014-2024 („Сл. гласник РС”, број 85/14) – даје се стратешки оквир за пољопривредну политику и политику руралног развоја и она представља оквир за планирање развоја рибарства које је у надлежности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде;
- Законом о пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС”, бр. 41/09, 10/13 и 101/16 – др. закон) пружа се основ за остваривање свих права на подстицаје, па и на подстицаје у рибарству финансираних националним буџетом;
- Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16) уређују се сви подстицаји финансирани из националног буџета, па и подстицаји за директна плаћања у рибарству (за квалитетне приплодне матице шарана и пастрмке и за производњу конзумне рибе) и за мере руралног развоја које се односе на инвестициона улагања у области аквакултуре;
- Законом о органској производњи („Сл. гласник РС”, број 30/10) уређује се производња пољопривредних и других производа методама органске производње, укључујући и производњу у аквакултури по принципима органске производње;
- Правилником о начину остваривања права на подстицаје у сточарству за производњу конзумне рибе („Сл. гласник РС”, бр. 61/13 и 44/14)

прописује се начин остваривања права на подстицаје у сточарству за производњу конзумне рибе;

- Правилником о начину остваривања права на подстицај у сточарству за квалитетна приплодна грла („Сл. гласник РС”, бр. 46/15, 111/15 и 14/16) прописују се услови и начин остваривања права на подстицаје за квалитетне приплодне матице риба шарана и квалитетне приплодне матице риба пастрмке;
- Правилником о подстицајима за инвестиције у пољопривреди за унапређење конкурентности и достизање стандарда квалитета кроз подршку у примарну сточарску производњу („Сл. гласник РС”, број 38/16) – прописују се подстицаји за инвестиције за набавку нове опреме за рибњаке за производњу конзумне рибе;
- Правилником о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње („Сл. гласник РС”, бр. 48/11 и 40/12) прописују се услови за контролу аквакултуре по принципима органске производње.

Програмима руралног развоја јединица локалних самоуправа и АП Војводине се на годишњем нивоу планирају мере руралног развоја које могу обухватати и аквакултуру. Наведене мере не смеју бити у супротности са мерама програмираним на републичком нивоу. Сагласност на локалне програме руралног развоја даје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

II.1.5. Тржишна политика

У Републици Србији није успостављен законодавни оквир којим се дефинишу правила организације тржишта у рибарству.

Стандарди у области рибарства у Републици Србији су регулисани Правилником о квалитету и другим захтевима за рибе, ракове, шкољкаше, морске јежеве, морске краставце, жабе, корњаче, пужеве и њихове производе („Сл. лист СРЈ”, број 6/03, „Сл. лист СЦГ”, број 56/03 – др. прописи „Сл. лист СЦГ”, број 4/04 – др. пропис) којим се прописују квалитет и други захтеви за рибе и њихове производе, који морају бити испуњени приликом стављања у промет. Наведеним правилником дефинисано је да се риба ставља у промет по пореклу, врсти и печатури. Под печатуром се сматра број риба у једном килограму или маса рибе изражена у килограмима. Према пореклу, риба се ставља у промет као морска и слатководна.

Риба и производи од рибе који се стављају у промет морају се декларисати у складу са одредбама Правилника о декларисању, означавању и рекламирању хране („Сл. гласник РС”, број 19/17). Код означавања производа рибарства, поред општих услова за декларисање упаковане хране, наводе се и подаци о начину улова или узгоја и то речима: „уловљено у мору” или „уловљено у копненим водама” или „гајено”.

II.1.6. Државна помоћ

У Републици Србији не постоји правни оквир за спровођење правила државне помоћи у сектору рибарства. Законом о контроли државне помоћи („Сл. гласник РС”,

број 51/09) уређује се државна помоћ, али се одредбе овог закона не односе на рибарство.

Програми помоћи за аквакултуру финансирају се из буџета Републике Србије на основу Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), као и буџета аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе. Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју дефинише врсте подстицаја за произвођаче конзумне рибе и квалитетних приплодних матица пастрмке и шарана. Такође, наведени закон дефинише минималан износ средстава намењен кориснику подстицаја. Произвођачи могу да остваре право на кредитну подршку за куповину рибе млађи кроз краткорочне кредите код комерцијалних банака, при чему Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде субвенционисаће трошкове камате.

На основу Закона о сточарству („Сл. гласник РС“ бр. 41/09, 93/12 и 14/16) се доносе Дугорочни програм мера за спровођење одгајивачког програма у Републици Србији и Годишњи програма мера за спровођење одгајивачког програма у сточарству, који укључују и аквакултуру. Циљ наведених програма је унапређење производње и унапређење генетског потенцијала у сточарству кроз подршку примени одгајивачких програма. Финансирање спровођења одгајивачких програма врши се на основу Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

II.1.7. Међународни уговори

Република Србија је потврдила и примењује следеће мултилатералне међународне уговоре:

- Конвенција Уједињених нација о праву мора од 10. децембра 1982. године (*UNCLOS*);
- Споразум о имплементацији Главе XI Конвенције Уједињених нација о праву мора од 10. децембра 1982. године.

Република Србија нема билатералне уговоре о рибарству и није уговорна страна ни у једном међународном уговору о рибарству којим се регулише број пловила или обим риболова.

II.2. Институционални оквир

II.2.1. Управљање ресурсима и флотом

Министарство заштите животне средине, Сектор за заштиту природе и климатске промене, у делу заштите природе, надлежно је за заштиту и одрживо коришћење рибе као добра од општег интереса и компоненте биодиверзитета Републике Србије. Инспекцијски надзор над применом прописа који се односе на рибу фонд Републике Србије врши Министарство заштите животне средине, Сектор за надзор и предострожност у животној средини, Одељење за рибарство.

На територији Аутономне покрајине Војводине заштиту и одрживо коришћење рибе фонд и инспекцијски надзор, као поверене послове обавља Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

За спровођење прописа који се односе на заштићене и строго заштићене врсте, Министарство заштите животне средине консултује Завод за заштиту природе Србије и

Покрајински завод за заштиту природе који издају стручна мишљења за поступање над заштићеним и строго заштићеним врстама. Приликом израде Програма управљања рибарским подручјима обавезан је Акт о испуњености услова заштите природе, који издају Завод за заштиту природе Србије и Покрајински завод за заштиту природе.

Податке о производњи конзумне рибе и млађи у рибањацима, као и податке о привредном и рекреативном улову рибе у рекама, језерима и каналима прикупља Републички завод за статистику, Група за статистику сточарства и рибарства редовним годишњим истраживањима.

II.2.2. Органска производња и употреба врста страног порекла

Надлежно тело за органску производњу је Дирекција за националне референтне лабораторије, орган у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству, у Дирекцији је систематизована Група за органску производњу која обавља послове у вези са органском производњом. Послове контроле и сертификације у органској производњи Дирекција поверава независним правним лицима – контролним организацијама и врши административни надзор над њиховим радом.

У Сектору пољопривредне инспекције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Група пољопривредне инспекције за органску производњу обавља послове инспекцијског надзора код овлашћених контролних организација и код произвођача органских производа.

У Сектору пољопривредне политике Група за квалитет, декларисање и означавање хране, поред осталих, обавља и послове који се односе на унапређење органске производње у смислу предлагања мера аграрне политике и учешћа у припреми мера и програма коришћења буџетских средстава за подстицање развоја органске производње.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Сектор за пољопривредну политику и Министарство заштите животне средине, Сектор за заштиту природе и климатске промене, припрема нацрте закона и подзаконских аката у области рибарства - употреби врста страног порекла.

Министарство заштите животне средине, Сектор за заштиту природе и климатске промене, у делу заштите природе, надлежно је за заштиту и одрживо коришћење риблиг фонда као добра од општег интереса и компоненте биодиверзитета Републике Србије. Инспекцијски надзор над применом прописа који се односе на рибли фонд Републике Србије врши Министарство заштите животне средине, Сектор за надзор и предострожност у животној средини, Одељење за рибарство.

На територији Аутономне покрајине Војводине заштиту и одрживо коришћење риблиг фонда и инспекцијски надзор, као поверене послове обавља Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине.

За спровођење прописа који се односе на употребу врста страног порекла и локално одсутних врста у аквакултури, Министарство заштите животне средине, Сектор за заштиту природе и климатске промене, консултује Завод за заштиту природе Србије и Покрајински завод за заштиту природе који издају стручна мишљења за

уношење алохтоних дивљих врста у контролисаним условима што обухвата и употребу врста страног порекла и локално одсутних врста у аквакултури.

II.2.3. Инспекција и контрола

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину и Сектор за пољопривредну политику, припрема нацрте закона и подзаконских аката у области инспекције и контроле.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину, је надлежни орган за вршење инспекције и контроле у сектору рибарства у области контроле промета производа рибарства. Службене контроле се спроводе ради утврђивања општих и посебних услова хигијене хране и хране за животиње пре и након одобравања и регистрације објеката, као и током производње и складиштења хране, како у унутрашњем, тако и у међународном промету. Управа за ветерину поступа у складу са препорукама добијеним од ЕУ експертског тима за *TRACES (TRAdE Control and Expert System)* систем.

II.2.4. Структурне мере

За програмирање и спровођење структурних мера у области рибарства надлежно је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. У оквиру Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде не постоји ужа унутрашња јединица у чијој су искључивој надлежности питања рибарства. Креирање мера у области рибарства је у надлежности Сектора за пољопривредну политику и Сектора за рурални развој. Управа за аграрна плаћања је надлежна за спровођење тих мера.

Јединице локалних самоуправа и АП Војводина такође учествују у планирању и финансирању структурних мера у рибарству у склопу својих програма развоја пољопривреде и руралног развоја на које Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде даје сагласност.

II.2.5. Тржишна политика

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Сектор за пољопривредну политику, је надлежно за израду стандарда за производе рибарства и аквакултуре. Контролу усклађености са тржишним стандардима и означавања рибе и рибљих производа у промету врши Ветеринарска инспекција.

Тренутно не постоје систематизована радна места везана за тржишну политику у рибарству и аквакултури.

II.2.6. Државна помоћ

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Сектор за пољопривредну политику, надлежно је за креирање политике подстицаја у аквакултури. За исплату подстицаја је надлежна Управа за аграрна плаћања. Тренутно не постоје систематизована радна места везана за државну помоћ у рибарству и аквакултури.

II.2.7. Међународни уговори

Релевантни међународни споразуми у области рибарства постаће саставни део правног поретка Републике Србије кроз процес потврђивања. Припрема потврђивања и примена потврђених међународних уговора је у надлежности различитих организационих јединица Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектора за међународну сарадњу и Сектора за пољопривредну политику, Министарства заштите животне средине – Сектора за заштиту природе и климатске промене, као и Министарства спољних послова.

II.3.Предузете спроведбене мере и изазови

II.3.1. Управљање ресурсима и флотом

У току су припреме за спровођење редовних годишњих статистичких истраживања о производњи конзумне рибе и млађи у рибњацима, привредном и рекреативном улову рибе у рекама, језерима и каналима. У току 2017. године посебна пажња посветиће се успостављању редовног достављања података у области аквакултуре Евростату.

У редовна статистичка истраживања треба укључити и социо-економске индикаторе у сектору прераде рибе који тренутно недостају у постојећем статистичком систему.

II.3.2. Органска производња и употреба врста страног порекла

Списак овлашћених контролних организација годишње се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”. Министар, односно директор Дирекције за националне референтне лабораторије, решењем одузима овлашћење контролној организацији уколико контролна организација престане да испуњава прописане услове.

Дирекција за националне референтне лабораторије води збирну евиденцију о органској производњи у електронском облику.

Доношењем Закона о заштити природе у 2009. години успостављен је систем контроле уношења алохтоних дивљих врста у слободну природу, уношења алохтоних дивљих врста у контролисаним условима и ненамерног уношења алохтоних дивљих врста.

Уношење алохтоних дивљих врста у контролисаним условима могуће је на основу дозволе коју издаје Министарство заштите животне средине решењем, по прибављеном мишљењу завода или друге овлашћене научне и стручне организације да не постоји опасност по аутохтоне врсте, уколико дође до случајног или намерног бега примерака у слободну природу Републике Србије. Алохтоне дивље врсте које уношењем и/или ширењем угрожавају друге врсте и укупну биолошку разноврсност на подручју Републике Србије проглашава инвазивним Министарство заштите животне средине, на основу опште прихваћених међународних критеријума, научних сазнања и обавеза преузетих из међународних уговора и међународних докумената, на предлог овлашћених научних или стручних организација, а по претходно прибављеном мишљењу Министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

II.3.3. Инспекција и контрола

У 2017. години је започето са применом контроле нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова на основу Правилника о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 10/17 и 52/17). Како би систем био потпуно функционалан неопходно је успостављање електронске базе за праћење сертификата о улову и њено усавршавање у складу са захтевима који се постављају пред земље чланице Европске уније.

Неопходно је успоставити контролу тржишних стандарда у складу са усклађивањем домаћих прописа са одредбама ЕУ *acquis*. О изменама у погледу тржишних стандарда треба информисати надлежне инспекцијске службе које треба обучити за контролу њихове примене.

II.3.4. Структурне мере

С обзиром да је политика рибарства делимично покривена са више правних аката неопходно је осигурати да се Законом о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству обезбеди јединствено регулисање свих ставки наведених у различитим прописима, као и оних које нису обрађиване домаћим законодавством.

Ова област није била уређивана на начин како то предвиђа Заједничка политика рибарства. Из тог разлога је највећи изазов установити неопходне административне структуре за коришћење средстава Европског фонда за поморство и рибарство. Због недовољног познавања политике рибарства, као и начина њеног креирања и спровођења, треба обучити запослене у одговарајућим административним структурама. Специфичности појединих мера (рибарско-еколошких) у политици рибарства намећу неопходност успостављања институционалног и правног оквира, као и утврђивање механизма за спровођење тих мера.

II.3.5. Тржишна политика

Како би до тренутка приступања Европској унији био успостављен потребан правни оквир за утврђивање заједничких тржишних стандарда примењивих на рибље производе који се односе на квалитет, величину, тежину, паковање, презентацију или означавање производа, а посебно на минималне тржишне величине за очување риба, ракова и шкољки неопходно је усклађивање домаћег законодавства са утврђеним заједничким тржишним стандардима. То захтева измену постојећег законодавства и едукацију инспекцијских служби, као и свих субјеката у пословању храном у овој области.

III. План усклађивања законодавног и институционалног оквира са правним тековинама ЕУ

III.1. Планови усаглашавања законодавног оквира са правним тековинама ЕУ

Даном приступања Европској унији Република Србија ће у потпуности примењивати Заједничку политику рибарства Европске уније.

III.1.1. Управљање ресурсима и флотом

Потпуно усклађивање националног законодавства са Уредбом (ЕЗ) број 762/2008 Европског парламента и Савета од 9. јула 2008. године о достављању статистике у вези са аквакултуром од стране земаља чланица и престанку важења Уредбе (ЕЗ) бр. 788/96 планирано је кроз редовно достављање података Евростату које ће бити успостављено у 2017. години.

Реке које протичу кроз Републику Србију се највећим делом уливају у Црно море. Црноморски слив покрива 92% територије Републике Србије и он није уобичајено природно станиште за европску јегуљу (*Anguilla anguilla*). У оквиру редовних истраживања која се спроводе за потребе израде програма управљања рибарским подручјима, никада није потврђено присуство европске јегуље у водама Републике Србије. Литературни подаци о присуству и бројности ове врсте не постоје. Европска јегуља није предмет рекреативног, као ни привредног риболова у водама Републике Србије, а случајни улови су веома ретки. Европска јегуља је, на основу Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС”, број 56/15) врста заштићена трајним ловостајем. Европска јегуља је и строго заштићена врста у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС”, бр. 5/10, 47/11 и 32/16).

Република Србија ће обезбедити средства за финансирање пројекта са циљем истраживања да ли сливови река на територији Србије представљају природно станиште европске јегуље. Резултати овог пројекта, подложни техничкој и научној евалуацији, употпуниће захтев за трајним изузећем од примене наведене уредбе.

Република Србија нема излаз на море, нити рибарска пловила која плове под њеном заставом у морима, при чему воде Републике Србије нису уобичајено природно станиште за европску јегуљу и лососа. Ове врсте не представљају предмет рекреативног риболова нити аквакултуре на територији Републике Србије.

III.1.2. Органска производња и употреба врста страног порекла

Даље усклађивање законодавства предвиђено је кроз реализацију ИПА 2014 пројекта „Јачање капацитета за спровођење и даљи развој законског оквира у области органске производње и политике квалитета хране”. Пројекат ће омогућити анализу усклађености и усклађивање националног законодавства са правним тековинама ЕУ *acquis*, тј. израду новог закона и подзаконских аката, као и јачање административних капацитета организационих јединица које су надлежне за органску производњу.

До тренутка приступања ЕУ, Република Србија ће наставити са реализацијом постојећег законодавства и пратити даљи развој ЕУ законодавства у овој области.

III.1.3. Инспекција и контрола

Република Србија ће до тренутка приступања успоставити потребан правни оквир неопходан за инспекцију и контролу у сектору рибарства. Правни основ за неопходне инспекцијске контроле и контроле у складу са правним тековинама ЕУ биће успостављен кроз доношење Закона о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству. Доношење овог закона планирано је у IV кварталу 2017. године. Након усвајања закона, биће донета и одговарајућа подзаконска акта.

Правилником о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 10/17 и 52/17) започето је усаглашавање законодавног оквира у области инспекције и контроле. Његовом применом и даљим усклађивањем са захтевима у погледу контроле нелегалног, непријављеног и нерегулисаног риболова ће се наставити поступак усаглашавања законодавства у овој области.

III.1.4. Структурне мере

Република Србија ће до тренутка приступања Европској унији успоставити правни оквир неопходан за област структурне подршке у рибарству како би била спремна за коришћење финансијских средстава из Европског фонда за поморство и рибарство.

Доношењем Закона о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству у IV кварталу 2017. године, успоставиће се правни основ за доношење:

- Националног стратешког плана за аквакултуру (IV квартал 2018. године);
- Оперативног програма (IV квартал 2019. године);
- Правилника за примену мера из Оперативног програма (IV квартал 2020. године).

Наведеним прописима биће преузете одредбе ЕУ *acquis* у области структурних инвестиција у рибарству.

III.1.5. Тржишна политика

Република Србија ће до тренутка приступања Европској унији успоставити потребан правни оквир за уређење тржишта у рибарству. То подразумева организацију тржишта и усвајање заједничких тржишних стандарда за рибље производе.

Законом о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству (IV квартал 2017. године) биће дефинисани елементи организације тржишта у рибарству од којих је најзначајнији формирање произвођачких и међугранских организација у рибарству.

Законом о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству ће се обезбедити правни основ за доношење:

- Правилника о произвођачким и међугранским организацијама у сектору рибарства (I квартал 2020. године) којим ће се дефинисати захтеви и критеријуми за оснивање и признавање произвођачких и међугранских организација и израчунавање подршке која ће се одобравати произвођачким организацијама у сектору рибарства и аквакултуре у складу са Уредбом (ЕУ) бр. 1379/2013 Европског парламента и Савета од 11. јануара 2013. о заједничком уређењу тржишта производа рибарства и

аквакултуре, измени уредби Савета (ЕЗ) бр. 1184/2006 и (ЕЗ) бр. 1224/2009 и стављању ван снаге Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 104/2000.

Република Србија ће до тренутка приступања ЕУ успоставити правни оквир неопходан за успостављање заједничких тржишних стандарда за поједине производе рибарства, кроз доношење Закона о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству у IV кварталу 2017. године. Законом ће се обезбедити правни основ за доношење Правилника о тржишним стандардима за производе рибарства (IV квартал 2018. године) којим ће се дефинисати тржишни стандарди за производе рибарства у складу са Уредбом Савета (ЕЗ) број 2406/96 од 26. новембра 1996. године о одређивању заједничких тржишних стандарда за неке производе рибарства, као и за доношење других одговарајућих прописа у овој области. Поменути правилником ће се утврдити категорије величине и свежине за оне врсте риба за које се то захтева и донети листа комерцијалних и научних назива свих релевантних врста риба.

III.1.6. Државна помоћ

Република Србија ће до дана приступања ЕУ успоставити потребан правни оквир неопходан за контролу државне помоћи у сектору рибарства, у оквиру Закона о структурној подршци и уређењу тржишта у рибарству чије је усвајање планирано у IV кварталу 2017. године. Након успостављања законодавног оквира, у I кварталу 2019. године биће донет Правилник о постојећој државној помоћи у сектору рибарства и аквакултуре. Република Србија ће о свим постојећим шемама државне помоћи известити Европску комисију у тренутку приступања.

III.1.7. Међународни споразуми

Релевантни међународни споразуми у области рибарства постаће саставни део правног поретка Републике Србије кроз процес њиховог прихватања.

Република Србија ће након приступања Европској унији ратификовати Споразум о имплементацији одредби Конвенције УН о праву мора од 10. децембра 1982. године везано за очување и управљање рибљим фондом и рибљим фондом миграторних врста.

III.2. Планови усаглашавања институционалног оквира и административних капацитета

Република Србија ће наставити јачање административних капацитета, кроз унапређење постојећих и успостављање нових административних структура, како би се успоставио ефикасан систем за спровођење одредби Заједничке политике рибарства до дана приступања у Европску унију.

Оквирни план јачања административних капацитета дат је Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

III.2.1. Управљање ресурсима и флотом

Пошто је рибарство Републике Србије ограничено на слатководно рибарство и аквакултуру, посебне мере за спровођење правних тековина за управљање ресурсима и флотом се не захтевају.

III.2.2. Органска производња и употреба врста страног порекла

Припрему прописа из ове области врши Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектор за аграрну политику и Министарство заштите животне средине – Сектор за заштиту природе и климатске промене, при чему ће се активности спроводити у складу са тренутним административним капацитетима.

III.2.3. Инспекција и контрола

У Републици Србији постоје неопходне инспекцијске службе које ће бити надлежне за контролу промета производа рибарства у складу са Заједничком политиком рибарства Европске уније, али не постоји неопходан информациони систем који подржава успостављање електронске базе података у коју се уносе сви извештаји о инспекцији и надзору.

У циљу постизања пуне усклађености са прописима ЕУ, у области инспекције и контроле, потребне су значајне измене и допуне постојећег законодавног оквира. Сматрано је да контролна Уредба Савета број 1224/2009 од 20. новембра 2009. године о успостављању система контроле Заједнице за обезбеђење поштовања правила Заједничке политике рибарства није од значаја за Републику Србију с обзиром да Република Србија нема излаз на море. Сходно томе, није било активности везаних за усклађивање националног законодавства са наведеном Уредбом.

С обзиром да је област примене Уредбе Савета број 1224/2009 шира и да укључује и инспекцију и контролу стандарда пласмана на тржиште и информисања потрошача, правила признавања произвођачких организација, као и следљивости, након приступања Европској унији, одговарајући систем контроле и инспекције ће бити успостављен. Овај систем захтева успостављање и одржавање ажурне електронске базе података у коју се уносе сви извештаји о инспекцији и надзору.

III.2.4. Структурне мере

Република Србија ће успоставити административну структуру (Управљачко тело, Сертификационо тело и Контролно тело) која ће се бавити програмирањем структурних мера у рибарству (израда Националног стратешког плана за аквакултуру, Оперативног програма и Правилника).

Административна структура (Управљачко тело, Сертификационо тело и Контролно тело) ће се кроз адекватне обуке оспособити за програмирање, сертификацију и контролу структурних мера у рибарству.

У оквиру Управе за аграрна плаћања (која ће имати улогу Агенције за плаћања) биће успостављена одговарајућа административна структура и обучени запослени за спровођење мера и праћење и извештавање о спровођењу структурних мера за рибарство.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Сектор за рурални развој и Сектор за пољопривредну политику ће спроводити активности везане за успостављање оперативне структуре Управљачког тела за Европски фонд за поморство и рибарство и транспозицију ЕУ прописа, док ће Управа за аграрна плаћања радити на спровођењу мера финансираних из Европског фонда за поморство и рибарство.

III.2.5. Тржишна политика

У области уређења тржишта у рибарству носилац активности је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Припрему законодавног оквира којим ће се регулисати тржишни стандарди у области рибарства обављаће Сектор за пољопривредну политику. Контролу примене тржишних стандарда вршиће ветеринарска инспекција.

Припрему прописа у овој области ће вршити Сектор за пољопривредну политику, док ће за исплату подстицаја бити надлежна Управа за аграрна плаћања, а активности ће се реализовати у складу са тренутним административним капацитетима. Надзор над радом произвођачких организација ће бити у надлежности пољопривредне инспекције.

Такође, неопходне су обуке за уређење сектора, правила о информисању потрошача, примену правила конкуренције за рибарство и аквакултуру и развој истраживања тржишта.

III.2.6. Државна помоћ

Република Србија ће до дана приступања успоставити одговарајућу административну структуру за праћење мера државне помоћи у сектору рибарства. За потребе јачања административних капацитета у области државне помоћи у сектору рибарства и аквакултуре Република Србија ће успоставити одговарајућу административну структуру која ће обављати и координирати послове везане за државну помоћ у сектору рибарства и аквакултуре заједно са државном помоћи у пољопривреди и руралном развоју.

III.2.7. Међународни споразуми

Прихватање и потврђивање међународних споразума у области рибарства Република Србија ће обављати кроз постојеће административне капацитете у оквиру надлежних институција.

IV. Прихватање правних тековина

Република Србија у потпуности прихвата правне тековине Европске уније у Поглављу 13 - Рибарство и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 1. јануара 2017. године.

Република Србија ће применити правне тековине ЕУ, односно правне тековине ЕУ настале након 1. јануара 2017. године, до дана приступања ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу, укључујући сва права и обавезе које проистичу из одговарајућих правних тековина ЕУ у овом поглављу.